

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ
У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

ВИДАЛЕННЯ ЗЕЛЕНИХ
НАСАДЖЕНЬ:
ЩО НЕОБХІДНО ЗНАТИ

**Державна екологічна інспекція
у Хмельницькій області**

29000 м.Хмельницький
вул.Івана Франка, 2/2
Телефон: (0382) 70-28-39
Факс: (0382) 70-28-39
khmeln@dei.gov.ua

м. Хмельницький
2016

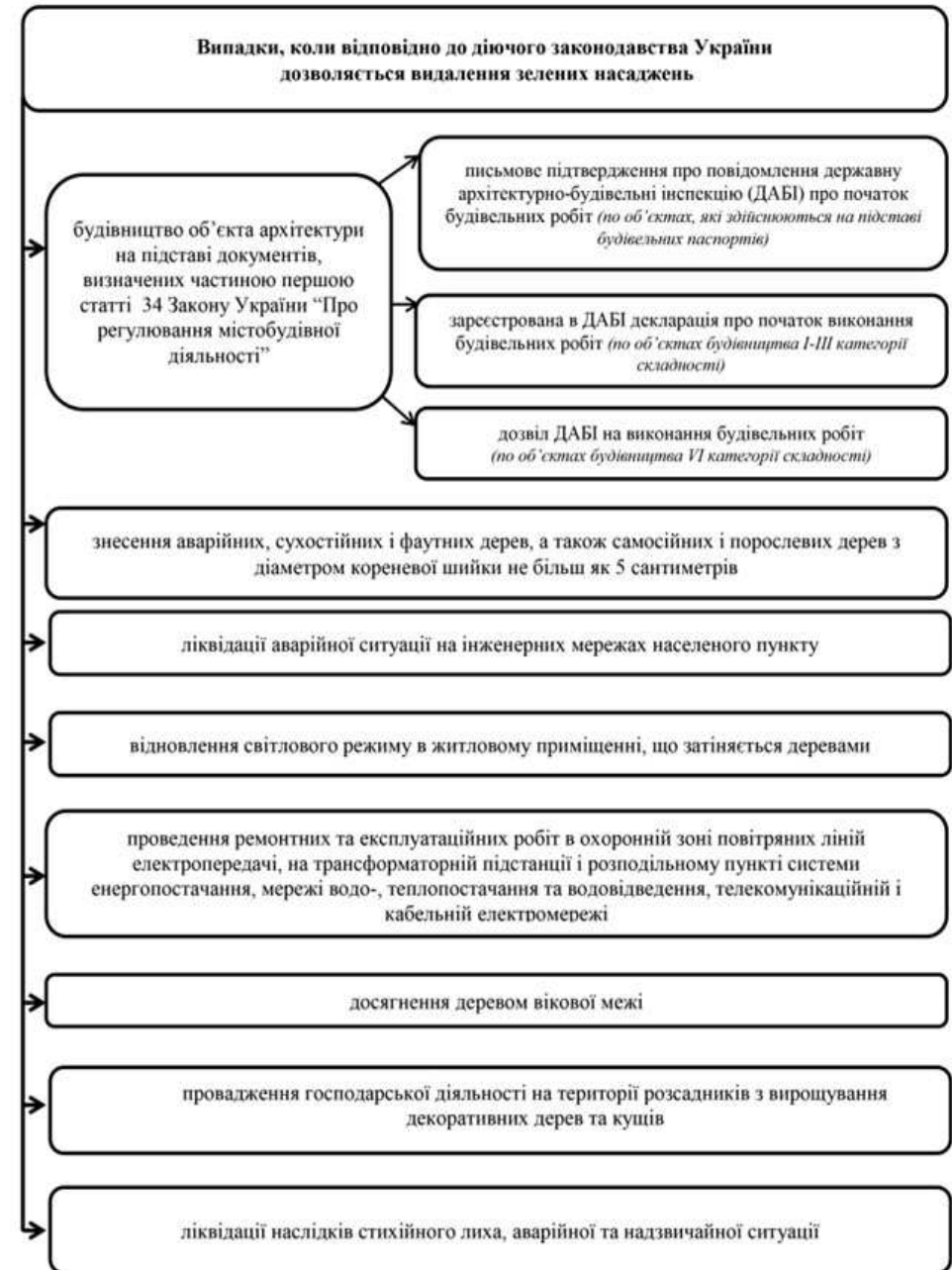
Правові та організаційні засади озеленення, догляду та охорони зелених насаджень міст, селищ, сіл визначено у **«Правилах утримання зелених насаджень у населених пунктах України»**, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 року №105 (далі – Наказ №105). Зокрема, цей наказ містить наступні визначення:

Зелені насадження – деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту. Зелені насадження залежно від місць зростання поділяються на насадження загального і обмеженого користування, а також спеціального призначення.

Необхідність обов'язкового оформлення дозволу (погодження) для здійснення видалення зеленого насадження передбачена ст. 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

Порядок оформлення дозволу на видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах визначений Кабінетом Міністрів України (Постанова від 1 серпня 2006р. № 1045 зі змінами та доповненнями), за межами населених пунктів визначається відповідними тимчасовими порядками, які затверджуються рішеннями на сесіях районних рад народних депутатів на підставі ч.2 ст.43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Таким чином, як в межах населених пунктів, так і на території районів за межами населених пунктів правовий порядок визначає **лише вісім випадків, при виникненні яких у підприємства або фізичної особи-підприємця та/або звичайного громадянина України виникає право видалити зелене насадження** (схема 1).

Отже в разі виникнення потреби у видаленні зелених насаджень, відповідні роботи здійснюються за наступним порядком:

1. Оформлення дозвільної та виконавчої документації на видалення зелених насаджень.

Якщо земельна ділянка, на якій знаходяться зелені насадження, перебуває у комунальній або державній власності, тоді керівник підприємства або фізична особа –підприємець приймає рішення про звернення до органів місцевої влади (за місцем адміністративно-територіального розташування зелених насаджень) для отримання дозволу на проведення видалення зелених насаджень.

Видалення зелених насаджень на земельній ділянці, яка перебуває у приватній власності, та на присадибній ділянці, здійснюється за рішенням власника земельної ділянки без сплати їх відновної вартості, оскільки відновна вартість сплачується при відведенні у власність або зміні цільового призначення такої земельної ділянки.

Слід пам'ятати, що відповідно до ч.4 ст.28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **юридичним або фізичним особам дозволяється негайне видалення пошкоджених дерев або кущів (їх частин), якщо стан таких пошкоджених зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю громадян, а також майну громадян та/або юридичних осіб.** Оформлення акту обстеження Комісією проводиться після видалення такого зеленого насадження в установленому порядку.

Уповноважена особа підприємства на виконання наказу подає до місцевого органу влади заяву про прийняття рішення про видалення зелених насаджень на земельній ділянці, яка використовується юридичною особою або заяву про проведення обстеження зелених насаджень, визначення їх стану та відновної вартості. Заява про проведення обстеження зелених насаджень подається до органів місцевої влади і тоді, коли дозволяється здійснювати видалення зелених насаджень без отримання рішення про таке видалення з боку органів місцевої влади. Такі випадки вказані у схемі 2:

* до прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів

місцевої влади утворює **комісію з питань визначення стану зелених насаджень та їх відновної вартості (далі – Комісія)**, до складу якої входять представники:

органу місцевої влади;
заявника, власника (користувача) земельної ділянки;
територіального органу Державної екологічної інспекції;
балансоутримувача території та комунального підприємства, що здійснює утримання зелених насаджень (у разі потреби).

Під час формування складу комісії, до моменту її утворення, орган місцевої влади протягом двох днів з моменту надходження заяви надсилає запити до територіального органу Держекоінспекції, власника земельної ділянки (користувача), балансоутримувача території та комунального підприємства, що здійснює утримання зелених насаджень, щодо можливості їх участі в роботі комісії. Територіальний орган Державної екологічної інспекції та заінтересовані організації у п'ятиденний строк після надходження запиту надсилають компетентному органу в письмовій формі повідомлення про включення свого представника до складу комісії.

Після надходження повідомлень компетентний орган протягом трьох днів затверджує склад комісії. У разі надходження повідомлень про відмову від участі представників територіального органу Державної екологічної інспекції та заінтересованих організацій склад комісії затверджується без таких представників.

У процесі визначення стану зелених насаджень та відновної вартості зелених насаджень, які видаляються на підставі одного з документів, визначених частиною першою ст.34Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності” (див. схема 2), до складу комісії включається представник фізичної або юридичної особи, яка має намір щодо забудови території.

В процесі роботи Комісія у п'ятиденний строк після її затвердження визначає стан зелених насаджень, розташованих на земельній ділянці, і їх відновну вартість та складає акт обстеження тих насаджень, що підлягають видаленню (далі – акт). Слід також зауважити, що при знесенні аварійних, сухостійних і фаутих дерев комісія з'ясовує причину набуття деревами такого стану, про яку обов'язково зазначається в складеному комісією акті.

Порядок визначення відновлювальної вартості зелених насаджень, так само як і форма акту, затверджені Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 12.05.2009р. №127 «Про затвердження Методики визначення відновлювальної вартості зелених насаджень» (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 19.06.2009 року за №549/16565).

Відповідно до п.6 Постанови КМУ від 01.09.2006р. №1045 (із змінами та доповненнями) встановлені випадки, коли сплата відновної вартості зелених насаджень заявником не проводиться (див. схема 3)

По закінченню роботи Комісії кожному її члену надається один примірник акту. В разі відсутності представника територіального органу Держекоінспекції у складі комісії, один примірник акта у триденний строк надсилається до територіального органу Держекоінспекції. Після цього голова комісії готує в п'ятиденний строк проект рішення органу місцевої влади про видалення зелених насаджень, в якому зазначається інформація про кількість зелених насаджень, що підлягають видаленню і залишаються на земельній ділянці.

З моменту надходження зазначеного проекту рішення про видалення зелених насаджень орган місцевої влади у місячний строк приймає відповідне рішення і видає наступного дня заявнику його копію для оплати відновної вартості зелених насаджень, що підлягають видаленню.

Випадки коли сплата відновної вартості зелених насаджень заявником не проводиться, на підставі п.6 Постанови Кабінету міністрів України від 01.09.2006р. №1045 (із змінами та доповненнями), а саме:

будівництво (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) житлових будинків, об'єктів інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури, благоустрою та інших об'єктів будівництва, що споруджуються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету	ліквідація аварійної ситуації на інженерних мережах населеного пункту	будівництво у м. Києві транспортної розв'язки біля станції метрополітену "Дніпро"
знесення аварійних, сухостійних і фаутих дерев, а також самосійних і порослих дерев з діаметром кореневої шишки не більш як 5 сантиметрів	досягненні деревом лісової межі	будівництво у м. Києві транспортної розв'язки на примиканні просп. Науки до Столичного шосе"
проведенні господарської діяльності на території розсадинок з вирощування декоративних дерев та кущів	відновлення світлового режиму в житловому приміщенні, що затінється деревами	проведенні робіт з будівництва у м. Києві залізнично-автомобільного та Поздзького мостових переходів через р. Дніпро
ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації	проведення ремонтних та експлуатаційних робіт в охоронній зоні повітряних ліній електропередач, на трансформаторній підстанції і розподільному пункті системи енергопостачання, мережі волю-, теплопостачання та водовідведення, телекомунікаційній і кабельній електромережі	будівництво у м. Києві під'їзної автомобільної дороги від просп. Червонозориного (поблизу примикання вул. Кривоградської) до міжквартального аеропорту "Київ" (Жуляни)
виконання робіт з будівництва пожежних депо, переобладнання у Державній цільовій програмі підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	проведенні робіт з реконструкції Національного спортивного комплексу "Олімпійський"	будівництво ділянки автомобільної дороги Київ (житловий масив Ново-Біличі, вулиця Генерала Наумова) - Ірпінсь (житловий масив Романівка)
проведення робіт з будівництва сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні "Охматдит"	будівництво об'єктів будівництва на земельних ділянках, на яких здійснюється реалізація національного проекту "Технополіс" - створення інфраструктури інноваційного розвитку та високіх технологій і його складових, будівництва об'єктів зовнішньої інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі під'їзних доріг та інженерних мереж до земельних ділянок, на яких здійснюється реалізація зазначеного національного проекту і його складових	будівництво культових будівель та будівель, необхідних для їх обслуговування, що здійснюється релігійними організаціями, статути (положення) яких зареєстровано в установленому законом порядку (за умови погодження такого будівництва з Міністерством та Держкомнадрелігій)
проведення робіт з будівництва центру з надання послуг, пов'язаних з використанням авіотранспортних засобів, управління Державної інспекції Головного управління МВС у м. Києві по вул. Жулявській, 5, у Голосіївському районі м. Києва	проведення СБУ робіт з будівництва житлових будинків для військовослужбовців та членів їх сімей по вул. Онуфрія Трутенка, 3, у Голосіївському районі м. Києва, фінансування яких передбачено за рахунок коштів державного бюджету	будівництво під'їзної автомобільної дороги та інженерних мереж від Кільцевої дороги (вул. Миська) до земельної ділянки по вул. Пономарьова, 1а, у Святошинському районі м. Києва, на якій здійснюється реалізація проекту "BIONIC Hill" - складової національного проекту "Технополіс"

Після здійснення оплати відновлювальної вартості зелених насаджень та пред'явлення заявником платіжного документу органу місцевої влади, останній не пізніше наступного робочого дня видає Ордер на видалення зелених насаджень.

2. Організація та виконання робіт з вирубки або знесення зелених насаджень та оформлення результатів видалення зелених насаджень.

Юридична особа або фізична особа – підприємець з моменту отримання ним Ордеру на видалення зелених насаджень отримує можливість проводити роботи з видалення зелених насаджень. Виконавець робіт з видалення зелених насаджень, строки виконання таких робіт, проведення благоустрою та озеленіння території, а також порядок використання вирубаного деревини визначається в Ордері на видалення зелених насаджень. Після закінчення виконання робіт визначених Ордером, останній закривається. Для цього підприємство по закінченню робіт звертається до установи, яка видала Ордер і остання ставить на ньому відповідну відмітку.

Таким чином для належної організації виконання робіт, визначених в Ордері на видалення зелених насаджень, по підприємству видається наказ, в якому зазначається:

- терміни та порядок виконання робіт;
- відповідальна особа з дотримання техніки безпеки;
- використання технічних та товарно-матеріальних засобів підприємства, необхідних для проведення робіт.

Роботи з видалення зелених насаджень проводяться працівниками підприємства відповідно до регламенту встановленого наказом по підприємству, який в свою чергу визначається з урахуванням вимог Ордеру на видалення зеленого насадження та внутрішньої документації з питань охорони праці та техніки безпеки.

Крім того, у випадках коли підприємству передається у власність або на зберігання вирубана деревина або на юридичну особу покладено обов'язок з проведення утилізації такої деревини, тоді доцільно цим же наказом створити відповідну комісію, яка забезпечить облік та оприбуткування чи утилізацію товарно-матеріальних цінностей (ділової деревини, дров, тощо). Оприбуткування товарно-матеріальних цінностей повинно здійснюватись з дотриманням вимог Закону України «Про

бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996-XIV (із змінами та доповненнями).

Слід також пам'ятати, **що за знищення або пошкодження зелених насаджень без дотримання встановленого порядку в населених пунктах, а також невжиття заходів для їх охорони, а також самовільне перенесення в інші місця під час забудови окремих ділянок, зайнятих об'єктами озеленення, передбачається адміністративна відповідальність у вигляді накладення адміністративного штрафу:**

- на громадян від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 170 до 510 грн.)
- на посадових осіб або фізичних осіб – підприємців – від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 510 до 850 грн.).

Окрім сплати адміністративного штрафу на підприємство органами місцевої влади буде покладено обов'язок відшкодувати усі збитки, нанесені незаконним видаленням зелених насаджень, в тому числі вартість робіт виконаних відповідними організаціями, які можуть бути найняті для відновлення благоустрою певної території. Розмір таких збитків органу місцевої влади може значно перевищити фактичну відновлювальну вартість зеленого насадження, тому, як на нашу думку, зневаження обов'язком оформити в установленому порядку дозвіл на видалення навіть одного дерева або куща може призвести до неочікуваних наслідків.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 1 серпня 2006 р. № 1045

ПОРЯДОК

**видалення дерев, кущів, газонів і квітників у
населених пунктах**

1. Цей Порядок визначає процедуру видалення дерев, кущів, газонів і квітників (далі - зелені насадження) на території населеного пункту.

У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в [Законах України “Про місцеве самоврядування в Україні”](#), [“Про архітектурну діяльність”](#), [“Про благоустрій населених пунктів”](#) і [“Про регулювання містобудівної діяльності”](#).

2. Видалення зелених насаджень здійснюється у разі:

будівництва об'єкта архітектури на підставі документів, визначених частиною першою статті 34 [Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”](#);

знесення аварійних, сухостійних і фаутих дерев, а також самосійних і порослевих дерев з діаметром кореневої шийки не більш як 5 сантиметрів;

ліквідації аварійної ситуації на інженерних мережах населеного пункту;

відновлення світлового режиму в житловому приміщенні, що затіняється деревами;

проведення ремонтних та експлуатаційних робіт в охоронній зоні повітряних ліній електропередачі, на трансформаторній підстанції і розподільному пункті системи енергопостачання, мережі водо-, теплопостачання та водовідведення, телекомунікаційній і кабельній електромережі;

досягнення деревом вікової межі;

провадження господарської діяльності на території розсадників з вирощування декоративних дерев та кущів;

ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації.

3. Видалення зелених насаджень на території населеного пункту здійснюється:

за рішенням виконавчого органу сільської, селищної, міської ради (далі - компетентний орган) на підставі ордеру (крім випадків, передбачених [пунктами 7-10](#) цього Порядку);

на підставі одного з документів, визначених частиною першою статті 34 [Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”](#), до прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Видалення зелених насаджень на підставі одного з документів, визначених частиною першою статті 34 [Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”](#), до прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів не потребує прийняття рішення компетентним органом.

4. Підставою для прийняття рішення компетентним органом є заява про видалення зелених насаджень, подана юридичною чи фізичною особою (далі - заявник).

Після надходження заяви компетентний орган утворює комісію з питань визначення стану зелених насаджень та їх відновної вартості (далі - комісія), до складу якої входять представники заявника, власника земельної ділянки (користувача), компетентного органу, територіального органу Держекоінспекції, а у разі потреби - балансоутримувача території та комунального підприємства, що здійснює утримання зелених насаджень.

Під час формування складу комісії компетентний орган протягом двох днів після надходження заяви надсилає запити до територіального органу Держекоінспекції, власника земельної ділянки (користувача), балансоутримувача території та комунального підприємства, що здійснює утримання зелених насаджень, щодо можливості їх участі в роботі комісії.

Територіальний орган Держекоінспекції та заінтересовані організації у п'ятиденний строк після надходження запиту надсилають компетентному органу в письмовій формі повідомлення про включення свого представника до складу комісії.

Після надходження повідомлень компетентний орган протягом трьох днів затверджує склад комісії. У разі надходження повідомлень про відмову від участі представників територіального органу Держекоінспекції та заінтересованих організацій склад комісії затверджується без таких представників.

У процесі визначення стану зелених насаджень та відновної вартості зелених насаджень, які видаляються на підставі одного з документів, визначених частиною першою статті 34 [Закону України “Про регулювання містобудівної діяльності”](#), до складу комісії включається представник фізичної або юридичної особи, яка має намір щодо забудови території.

Комісія у п'ятиденний строк після її затвердження визначає стан зелених насаджень, розташованих на земельній ділянці, і їх відновну вартість та складає акт обстеження тих насаджень, що підлягають видаленню (далі - акт), за формою, затвердженою Мінрегіоном.

Відновна вартість зелених насаджень визначається згідно з методикою, затвердженою Мінрегіоном.

У разі знесення аварійних, сухостійних і фаутих дерев комісія з'ясовує причину набуття деревами такого стану, про яку зазначається в складеному комісією акті.

Кожному члену комісії надається один примірник акта. У разі відсутності представника територіального органу Держекоінспекції у складі комісії один примірник акта у триденний строк надсилається до територіального органу Держекоінспекції.

Голова комісії готує в п'ятиденний строк проект рішення компетентного органу про видалення зелених насаджень, в якому зазначається інформація про кількість зелених насаджень, що підлягають видаленню і залишаються на земельній ділянці.

Компетентний орган у місячний строк після надходження зазначеного проекту рішення про видалення зелених насаджень приймає відповідне рішення і видає наступного дня заявнику його копію для оплати відновної вартості зелених насаджень, що підлягають видаленню.

5. Ордер на видалення зелених насаджень компетентний орган видає не пізніше наступного робочого дня після подання заявником документа про сплату відновної вартості зелених насаджень, що підлягають видаленню.

[Методику визначення відновної вартості зелених насаджень і зразок ордера](#) затверджує Мінрегіон.

Відновна вартість зелених насаджень, що належать до комунальної власності, сплачується до відповідного місцевого бюджету.

6. Сплата відновної вартості зелених насаджень не проводиться у разі:

будівництва (нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту) житлових будинків, об'єктів інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури, благоустрою та інших об'єктів будівництва, що споруджуються за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету;

знесення аварійних, сухостійних і фаутих дерев, а також самосійних і порослевих дерев з діаметром кореневої шийки не більш як 5 сантиметрів;

ліквідації аварійної ситуації на інженерних мережах населеного пункту;

відновлення світлового режиму в житловому приміщенні, що затіняється деревами;

проведення ремонтних та експлуатаційних робіт в охоронній зоні повітряних ліній електропередачі, на трансформаторній підстанції і розподільному пункті системи енергопостачання, мережі водо-, тепlopостачання та водовідведення, телекомунікаційній і кабельній електромережі;

досягнення деревом вікової межі;

провадження господарської діяльності на території розсадників з вирощування декоративних дерев та кущів;

ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації;

проведення робіт з реконструкції Національного спортивного комплексу "Олімпійський";

виконання робіт з будівництва пожежних депо, передбачених у [Державній цільовій програмі підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу](#);

будівництва культових будівель та будівель, необхідних для їх обслуговування, що здійснюється релігійними організаціями, статуту (положення) яких зареєстровано в установленому законом порядку (за умови погодження такого будівництва з Мінприроди та Держкомнацрелігій);

проведення робіт з будівництва у м. Києві залізнично-автомобільного та Подільського мостових переходів через р. Дніпро;

будівництва у м. Києві під'їзної автомобільної дороги від просп. Червонозоряного (поблизу примикання вул. Кіровоградської) до міжнародного аеропорту "Київ" (Жуляни);

будівництва у м. Києві транспортної розв'язки біля станції метрополітену "Дніпро";

будівництва у м. Києві транспортної розв'язки на примиканні просп. Науки до Столичного шосе;

будівництва ділянки автомобільної дороги Київ (житловий масив Ново-Біличі, вулиця Генерала Наумова) - Ірпінь (житловий масив Романівка);

проведення робіт з будівництва сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні "Охматдит".

проведення СБУ робіт з будівництва житлових будинків для військовослужбовців та членів їх сімей по вул. Онуфрія Трутенка, 3, у Голосіївському районі м. Києва, фінансування яких передбачено за рахунок коштів державного бюджету;

проведення робіт з будівництва центру з надання послуг, пов'язаних з використанням автотранспортних засобів, управління Державтоінспекції Головного управління МВС у м. Києві по вул. Жулянській, 5, у Голосіївському районі м. Києва;

будівництва об'єктів будівництва на земельних ділянках, на яких здійснюється реалізація національного проекту "Технополіс" - створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих

технологій" і його складових, будівництва об'єктів зовнішньої інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі під'їзних доріг та інженерних мереж до земельних ділянок, на яких здійснюється реалізація зазначеного національного проекту і його складових;

будівництва під'їзної автомобільної дороги та інженерних мереж від Кільцевої дороги (вул. Міська) до земельної ділянки по вул. Пономарьова, 1а, у Святошинському районі м. Києва, на якій здійснюється реалізація проекту "BIONIC Hill" - складової національного проекту "Технополіс".

7. Видалення аварійних, сухостійних і фаутичних дерев на об'єкті благоустрою здійснює балансоутримувач на підставі акта, що складається відповідно до [пункту 4](#) цього Порядку.

8. У процесі ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації, а також у разі, коли стан зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю громадян чи майну громадян та/або юридичних осіб, видалення зелених насаджень здійснюється негайно з подальшим оформленням акта відповідно до [пункту 4](#) цього Порядку.

9. Видалення зелених насаджень на території меморіального комплексу та кладовищі здійснюється за рішенням балансоутримувача без сплати їх відновної вартості.

10. Видалення зелених насаджень на земельній ділянці, яка перебуває у приватній власності, та на присадибній ділянці здійснюється за рішенням власника (користувача) земельної ділянки без сплати їх відновної вартості.

11. Відновна вартість зелених насаджень, розташованих на земельній ділянці, що відведена в установленому порядку фізичній або юридичній особі (крім відновної вартості зелених насаджень, посаджених (створених) цією особою), сплачується під час передачі такої ділянки у власність відповідної особи.